

Projecte d'hàbitat d'interès social “El Sartén”

Diego Carrillo Messa

ETS Arquitectura. UPC.

Aquest projecte fi de carrera de l'ETS d'Arquitectura sorgeix d'una petició de l'Oficina de Planificació Metropolitana de Sant Salvador (OPAMSS) a l'autor perquè prenguéssim com a tema el Projecte d'Hàbitat Popular de El Sartén de Parcel·lació, Urbanització i Edificació, on es volia reubicar a unes 500 famílies damnificades per l'huracà Mitch (1998) i els posteriors terratrèmols del 2001.

L'objectiu principal era fer una proposta d'organització del territori i de parcel·lació concebuda des del punt de vista de desenvolupament integral que, a més de solucionar els problemes diagnosticats pels actors involucrats, incorporés els principis de participació en la planificació, capacitació en el procés i flexibilitat en el disseny. Es plantejava un projecte d'HÀBITAT, i no sols de 'habitatge' o d'urbanització' que aportés possibilitats, en compte d'imposar restriccions.

Es va prendre com a grandària de lot de partida el mateix que hi havia de 60 m², establert per UN-Habitat com a lot mínim. Es proposen lots de 60m² de distintes proporcions, que permeten adaptar-se millor a la topografia en cada cas i a més obliguen a generar un parc d'habitatges 'no idèntic', fugint del model de repetició. Es va apostar per la incorporació d'espais comuns semi-privats per cada grup de 20-25 lots, en els que es va col·locar una pila (safareig), que es preveu com a lloc de relació per a les dones i els nens.

Donada la topografia del lloc, s'assumixen 2 comunitats 'unides' (no dividides) per un congost pensat com a parc-berenador i com a terreny d'explotació per a la producció de flors, per a donar ús a alguna cosa amb vocació d'abocador. Cada comunitat disposa de la seva pròpia casa comunal amb plaça, que és un element bàsic d'identificació i realització comunitàries.

Les dos comunitats queden unides per un nucli previst com a lloc de confluència i com a centre d'activitats econòmiques', que dona resposta a necessitats d'escala municipal. Aquí es troba la parada del microbús, el mercat, diversos petits equipaments i l'accés al Centre de Formació Professional adjunt.

El projecte es va presentar i va ser aprovat pel Consell Municipal d'Apopa i per l'Associació de Desenvolupament Comunal (ADESCO) d'El Sartén al setembre del 2002. La primera fase de la parcel·lació es va culminar al desembre del 2002 i l'última fase al febrer del 2003.